

[Elgaard.]

satte Lovforslag til Ændringer i Lov om Valg til Rigsdagen. Efter de Udtalelser, der allerede er fremsat om Lovforslaget, baade af den højtærede Indenrigsminister ved Fremsettelsen og af den ærede socialdemokratiske Ordfører (Holger Eriksen), føler jeg ingen Anledning til at holde nogen Tale ud over disse Bemærkninger.

Hvad angaar det af Retsforbundets ærede Medlemmer forelagte Lovforslag, fraaader jeg dettes Vedtagelse.

Bertel Dahlgaard: Bestemmelserne i det af den højtærede Indenrigsminister fremsatte Lovforslag om Ændringer i Lov om Valg til Rigsdagen kan vi fra vor Side tiltræde. Dette gælder saa afgjort om Lovforslagets § 1. De heri indeholdte Bestemmelser har jeg selv tidligere foreslaaet her i Rigsdagen, og det samlede Folketing var, saa vidt jeg husker, enig i dem.

Hvad angaar § 2 vedrørende Ændringer i Bestemmelserne om de sønderjyske Landsdeles Repræsentation, skal jeg heller ikke modsætte mig den Ændring, der her foreslaas, selv om vi maa indrømme, at den i 1920 indsatte Bestemmelse paa dette Punkt vedtoges med Tilslutning fra alle Kredse her i Rigsdagen, og ogsaa fra alle Sider opfattedes som givende Udtryk for en dansk Interesse. Men jeg erkender, at Forholdet paa dette Omraade ligger noget anderledes, efter at det tyske Mindretal i Sønderjylland i 1943 nægtede paa normal Maade at deltage i det danske Folketingsvalg. Jeg skal altsaa anbefale Lovforslaget til videre Fremme.

Hvad angaar det af de ærede Medlemmer Hr. Oluf Pedersen og Hr. Norlev forelagte Lovforslag, kan jeg sige, at selve det Formaal, som Lovforslaget stiller sig: at give Vælgerne en større Frihed i deres Valg, er vi fra vor Side enige i. Men jeg maa med det samme føje til, at dette Formaal kan, jeg havde nær sagt selvfølgelig ikke opnaas paa den Maade, det her foreslaas. Dersom dette Lovforslag blev gennemført, vilde det skabe den vildeste Forvirring i Valgforholdene. Det ærede Medlem Hr. Holger Eriksen var inde paa dette Problem. Jeg skal ikke her komme ind paa en Skildring af alle de Konsekvenser, dette Lovforslag vilde føre med sig — det kunde godt give Anledning til et Foredrag, der strakte sig over hele Eftermiddagen —, men skal blot fremdrage et overordentlig letfætteligt Tilfælde. Man kunde tænke sig, at der var opstillet en her i Landet ganske overordentlig populær Mand — en saadan Tanke

er jo ikke vanskelig paa et Tidspunkt, hvor vi har et saa populært Ministerium, som vi i Øjeblikket har —, men altsaa hvis der var opstillet en saadan inden for et Parti ganske overordentlig populær Mand, som Vælgerne fra hele Landet inden for det paa-gældende Parti i stort Omfang vilde kaste deres Stemmer paa, ja, saa vilde Følgen meget let, i mange Tilfælde sikkert, blive denne, at andre Retninger og Partier overhovedet ikke vilde blive repræsenteret ved Kredsmandaternes Fordeling inden for de enkelte Dele af Landet, og det Formaal, som denne Valglov har sat sig: at give Partierne en rimelig forholdsmæssig Repræsentation gennem Kredsmandaterne i de forskellige Landsdele, vilde blive fuldstændig forstyrret.

Jeg tror, jeg kan udtrykke Karakteristikken af dette Lovforslag ved at tilspidse den paa den Maade, at det her stillede Forslag overhovedet ikke lader sig indbygge i en Valglov af den Karakter, vi i Øjeblikket har. Selve den Idé, Lovforslaget er bygget paa, kan selvfølgelig gennemføres — det er klart, vi kender jo alle de Teorier, hvorpaa den saakaldte frie Valgret byggede, og det er jo Tanken fra den frie Valgret, man her har taget frem. Der er ikke noget i Vejen for at bygge en Valglov op paa dette Grundlag, men man kan bare ikke have den Valglov, vi i Øjeblikket har, og saa tro, man kan indbygge dette System i Loven. Det er en fuldkommen Urimelighed, og det bør de ærede Forslagsstillere i Sandhedens Interesse simpelt hen indrømme.

Noget andet er, at den nuværende Valglov — det er vi alle sammen enige om — maa underkastes en Revision inden saa længe. Nu har denne Valglov været gældende i 25 Aar, og de meget store Befolkningsforskydninger, der har fundet Sted gennem disse 25 Aar, gør det meget ønskeligt — og Retfærdigheden kræver det —, at en Ændring alene af den Grund finder Sted.

Jeg minder ogsaa om, at da Valgloven var til Behandling sammen med Grundlovsforslaget i 1938—39, lykkedes det virkelig at finde frem til en Revision af den, som der, selv om ikke alle Partier direkte sluttede sig til den, faktisk ikke var nogen egentlig Modstand imod fra noget Partis Side i dette høje Ting under anden og tredie Behandling af Valglovsforslaget i 1939. Denne Revision var efter min Mening ikke ideel; der var visse Ting, man for at komme til Enighed maatte lægge til Side, visse Problemer, som burde være løst; men jeg nævner det her blot som Udtryk for, at Partierne dengang ikke stod længere fra hinanden, end at der kunde opnaas saa nogenlunde Enighed, og